No. 1034 Zaterdag 17 October 1903. 20ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—.
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 16 October.

Algemeene Curaçaosche Tentoonstelling.

III

Wat bij een wereldtentoonstelling in 't groot plaats heeft, kan in 't klein ook bij onze tentoonstelling geschieden. Een wereldtentoonstelling wordt gehouden om nieuwe geestdrift te brengen in handel en nijverheid, om de laatste uitvindingen en practische toepassing daarvan meer bekend te maken, en zoodoende krachtig in te werken op den algemeenen vooruitgang en ontwikkeling. De eerzucht ontwaakt, de grootste fabrikanten de bekwaamste ingenieurs de invloedrijkste handelaren werken samen om iets grootsch, iets buitengewoons te leveren, dat aan de tentoonstelling haar karakter moet geven, als brandpunt der industrieele beschaving. Wat men daar te zien krijgt, moet zoo iets geheel bijzonders zijn, dat het door niemand kon verwacht worden, zoodat het jarenlang staan kan zonder te vervelen, zonder zijn nieuwheid te verliezen. Men denke aan den toren van Eifel.

Zoo ook moet er op Curaçao samengewerkt worden door allen, die slechts iets vermogen. Ook wij moeten onze CLOU hebben, waarom alles draait, een middelpunt dat werkelijk het glanspunt is en een weerspiegeling van onze ontwikkeling.

Waarom wij hiermede beginnen en niet met de geregelde behandeling van de Afdeelingen? Vooreerst omdat de eerezaal het meeste werk zal kosten. 't Zal zoo heel gemakkelijk nog niet wezen iets uit te denken, wat werkelijk een idee geeft der Curaçaosche industrie en haar ontwikkeling, en tevens iets geheel bijzonders is, iets buitenissig, wat nu eenmaal aantrekt, tentoonstellingachtig staat.

Zeg nu niet, dat wij onze eischen te hoog stellen, dat dit meer op een wereldtentoonstelling thuis behoort en wij al heel tevreden zullen wezen, wanneer de gewone inzendingen geregeld komen.

Dat is het juist, wat wij betwijfelen. Als er niet iets buitengewoons geschiedt heeft men ook geen moed om het gewone ten toon te stellen. Er moet enthusiasme gewekt worden en daarom moeten alle wakkere geesten hun licht ontsteken en iets buitengewoons uitdenken. Indien aloë, dividivi, oranjeschillen, sisal, de verschillende fruitsoorten etc. doodgewoon naast elkander worden uitgestald, als op een snoeptafeltje, zal dit alles den bezoeker niet trekken en veel daardoor onopgemerkt blijven. Zet nu eens een rij schelpenbloemen naast elkander en eenige doozen met curaçaosch kantwerk, voeg er nog wat kleinigheden van caret bij, dan hebt ge nog geen tentoonstelling. Niemand zal nu een begrip krijgen van de groote kunstvaardigheid der curaçaosche dames, noch de waarde onzer kantwerken beseffen. Omdat alles gewoon wordt neergezet, loopt men er ook gewoon langs, zonder het mooie er van te zien.

Wij begrijpen nu wel, dat het Bestuur al de inzendingen nu zoo maar niet naast elkander zal zetten, maar er valt in de laatste dagen zooveel te doen, dat aan dit werk, wat het voornaamste is, al heel weinig tijd kan besteed worden en de algemeene indruk, het succes der tentoonstelling zal hieronder lijden. Dit willen wij voorkomen en daarom wekken wij een ieder op, om zelf zijn inzendingen te bewerken en er iets bijzonders van te maken, de curaçaosche geest is vindingrijk genoeg; dan zal daardoor veel arbeids worden uitgewonnen voor het Bestuur en wat een groot voordeel is, *de inzenders zullen met meer lust aan 't werk gaan.*

En dit is de tweede reden, waarom wij nu reeds over de CLOU willen spreken. Wij hebben namelijk bespeurd, dat er bij sommigen vrees bestaat, dat de algemeene *tentoonstelling* op een algemeene *teleurstelling* zal uitloopen. Niets werkt verlammender dan bij het begin van den arbeid reeds den moed te laten zinken en zich wijs te maken dat men toch niets goeds te voorschijn kan brengen en alles toch moet tegenvallen.

Waarom zouden wij met ons allen niet iets goeds kunnen leveren, iets wat gezien mag worden, wat bewondering zelfs afdwingt. Och kom, laat ons toch alle kleinzieligheid ter zijde stellen en een weinig optimistisch gezind zijn waar het de levensbelangen onzer Kolonie geldt. Juist, omdat Curaçao zoo armmoedig is, achterlijk misschien, moet er hard gewerkt worden om vooruit te komen. De Tentoonstelling kan ons een volledig overzicht geven van onzen toestand, daar kunnen wij derhalve ook de middelen vinden om onzen vooruitgang te bespoedigen.

Want men bedenke het wel, die buitengewone wijze van onze producten ten toon te stellen, dient slechts om bezoekers te lokken, om geestdrift te wekken onder het publiek; maar de ernstige studie voor vakmannen en jury moet het eigenlijke werk doen. Wanneer nu iedere inzender zich beijvert iets bijzonders te leveren wordt de arbeid van het Bestuur veel lichter, het kan dan gemakkelijk eene keuze doen en zonder veel moeite een CLOU aanwijzen.

Ook de afdeelingen moeten hierbij hulp verleenen. Zij weten het best, wat ingezonden zal worden. Zij moeten derhalve de inzenders aansporen iets moois te leveren, en hen helpen bij de uitvoering daarvan. Combinatie van verschillende afdeelingen kan ook verrassend werken.

Wij zullen trachten eenige voorbeelden te geven, maar verklaren te voren, dat de volgende teekeningen nog heel wat afwerking behoeven.

Stellen wij als middelpunt een CURAÇAOSCH PAVILJOEN. Men spanne dan op een sierlijk gevormd latwerk zeilen van sisalhennep.

De sisal moet hier populair worden. Wij hooren wel beweren, dat de sisal geen cultuur voor Curaçao is, omdat de bladen door den wind breken en dus korte vezels van weinig waarde leveren, maar dit kunnen wij maar zoo voetstoots niet toegeven. Als men de gewone pitaplanten nagaat, ziet men toch niet zooveel gebroken bladeren. Waarom zou dit wel bij sisal het geval zijn?

Tot dusverre vindt men de echte sisal nog slechts alleen op de plantage van den heer S. C. HENRIQUEZ. Deze zal zeker zijn medewerking niet weigeren. Maar kan van de gewone pita, van de papaja, etc. geen vezel worden getrokken?

Met sisal werden tot dusverre nog geen zakken geweven en toch dunkt ons dit zeer goed mogelijk. Kunnen wij geen dure machines bekostigen, waardoor groote hoeveelheden worden verwerkt voor export, met de hand kan er toch voor eigen gebruik voordeel uit worden getrokken, reeds van de nu bestaande sisal of pita.

Alles wat men in dit salonnetje op zal hangen geschiede ook met koorden van sisal, opdat men zich hier toelegge op touwslagerij.

Feuilleton.

LOSSE GREPEN
— UIT —
CURAÇAO'S VERLEDEN.

III.

Invloeden op den Regenval. op Curaçao.

VOLGENS M. D. TEENSTRA.

Het volgende citaat is genomen uit het werk: De Nederlandsche West-Indische eilanden in derzelver tegenwoordigen toestand door M. D. TEENSTRA *te Amsterdam in 1836—1837 uitgegeven.*

Van het jaar 1828 tot 1834 vertoefde TEENSTRA *in Suriname en bezocht toen als lid van verschillende commissiën zoowel het geheele bebouwde en bewoonde gedeelte alsmede het binnenland tot aan de grensrivieren dier kolonie. In dien tusschentijd maakte hij eerst in het jaar 1828 — 29 en later opnieuw in 1833 en 1834 een reis naar onze West-Indische eilanden. Als vrucht van dat onderzoek verscheen het bovengenoemde werk, dat voor zoover het de* flora en fauna, de delfstoffen, enz. *onzer kolonie betreft, even verdienstelijk is, als het historisch gedeelte onnauwkeurig en zijn opmerkingen over zeden en gewoonten der bewoners dikwijls onwaar en overdreven zijn. Ook het werk van denzelfden schrijver:* De Landbouw in de kolonie Suriname *in 2 dln. is ook nu nog zeer leerrijk.*

A. E.

(Dl. I. p. 18.) Ofschoon men hier (Curaçao) op de afwisseling der saizoenen geene vaste bepaling kan maken, rekent men den regentijd te hebben in de maanden October, November en December. Echter regent het somtijds in geene jaren achtereen, althans zoo weinig, dat de veldgewassen verdroogen en de oogsten geheel mislukken. Het is tevens eene proefondervindelijke waarheid, dat het op het westelijke gedeelte van CURAÇAO meermalen, en veeltijds zwaarder regent dan op het oostelijke gedeelte des eilands, doordien de wolken door de hoogere bergen van de westpunt worden aangetrokken.

Niettegenstaande het op Curaçao zelden regent stelle men zich niet voor dat er altoos een heldere onbewolkte hemel is, — het tegendeel vindt plaats, — eene menigte veelbelovende en niets gevende wolken drijven over, zonder zich op CURAÇAO van eenige regendroppelen te ontlasten, (*); dan over het algemeen heeft men overheerlijke nachten in deze gewesten, welke voor hen, die de sterrekunde beoefenen, alleruitlokkendst zijn.

(*) Zekeren knagenden kastelein, die mij naar een opschrift vroeg voor zijn uithangbord, wijl er vele rijtuigen en voetgangers voorbij gingen, zonder bij hem aan te komen, gaf ik (*Teenstra*), na hem het bovenstaande verhaald te hebben, dit opschrift: *„De wolken van Curaçao."*

Het klimaat van CURAÇAO is vrij gezond, welke gezondheid door eene koele, frissche passaat— en zeewind niet weinig bevorderd wordt. Eenige dagen uitgezonderd heeft men op CURAÇAO altoos eenen oostelijken passaatwind. Zuidelijke winden heeft men zeer zelden, echter meer noordelijke.

....

Men heeft hier gewoonlijk de sterkste winden in de maanden Junij, en Augustus, dewelke, gelijk aan *Kaap de goede Hoop*, geweldige stuiving veroorzaken; deze vrij hevige wind voert tevens eene zware dampige lucht aan.

Bij zuidelijke winden is, over het algemeen, de kust van *Coro* het zigtbaarste, (1) zijnde veeltijds het voorteeken, dat er spoedig een noordelijke wind volgen zal........................

Dan ofschoon men hier veeltijds eenen helderen hemel heeft en schaarsch met regen gezegend wordt, is de dampkring zeer vochtig, zoodat men hier nimmer stalen versierselen bezigt, als ongemeen spoedig roestende; ook de lijm laat los, en de snaarinstrumenten (vooral darmsnaren), zijn spoedig ontstemd.

De Thermometer (*Farenh.*), heeft, gedurende de jaren 1832 en 1833, nimmer boven 95° en nimmer beneden de 75° gestaan.

De luchtgesteldheid dezes eilands veroorzaakt, door eene groote hoeveelheid daarin aanwezig zijnde zoutzuurgas (*acidum hijdrochloricum*), dat men op CURAÇAO weinig voorbeelden van brand heeft, zoodat de Curaçaosche slaven oogschijnlijk zoo roekeloos met vuur en licht omgaan, dat dit voor een Surinamer allerijzingwekkendst is. Er bestaan voorbeelden, dat zelfs pogingen tot opzettelijke brandstichting niet hebben willen gelukken, waarvan men bij den opstand der negers in 1795, en bij de landing en roemrijke (?!) ondernemingen der Engelschen in 1804, om het weerlooze westelijke gedeelte des eilands plat te branden, de duidelijkste bewijzen gehad heeft, daar bij die beide gelegenheden de moedwilligste brandstichting niet alleen veel

(1) Dit is op zich zelf genomen waar, mits men het zichtbaar-zijn van de kust van *Coro* niet als een *direct gevolg* van dien zuidelijken wind aanmerkt. „Zoolang het water in gasvormigen toestand in de lucht aanwezig is, aldus Dr. F. W. KREOKE, vermindert het de doorzichtigheid van den dampkring niet; integendeel schijnt een zekere mate van vochtigheid de lucht zelfs doorzichtiger te maken. Buitengewone helderheid der lucht, een uitgestrekt vergezicht, groote scherpte van de omtrekken en eene donkere kleur van vèr verwijderde voorwerpen worden daarom in bergstreken niet ten onrechte als voorboden van regen aangezien." (Handboek der algemeene natuurkundige aardrijkskunde [1886] §78.) (*Noot A. E.*)

De bezoeker ontwaart in dit paviljoen een volledig ameublement door curaçaosche schrijnwerkers vervaardigd, uit curaçaosch hout, voor zoover dit mogelijk was. Stoelen en sofa's door onze vlechters bematt.

Over de tafel ligt een looper van curaçaosch kantwerk, of is dit te kostbaar als het geheel van kant is, dan bijv. alleen de randen of het middelstuk.

Sierlijke kleine bouquetten van bloemen uit was, schelpen en schubben vervaardigd vroolijken het vertrek nog wat op. Mooie teekeningen, aquarellen, schilderijen zelfs van Curaçaonaars versieren den wand welke er alleraardigst uitziet met zijn kleurrijke waaiers uit vederen van flamingo's, papegaaien, parkietjes etc. samengesteld. Ook liggen er hier en daar waaiers verspreid, kunstig gevlochten van fijn stroo en met een paar kleuren werkelijk mooi opgewerkt.

De verschillende snuisterijen van vlechtwerk, hout, caret, schelpen etc. vinden hierin hun plaats.

Op den vloer liggen matten van stroo en cocos.

Er moet natuurlijk ook iets gedronken worden.

Het bitter bekertje der bovenwindsche eilanden zal al heel verrassend dienst kunnen doen, maar onze practische koelkruiken zijn ook niet te versmaden. Om de idylle volkomen te maken, stelle men Angostura de White verkrijgbaar en Echte Curaçao, maar dan HIER gedistilleerd. Ook verfrissching uit het sap onzer vruchten, maar dan weer een nieuw merk of op bijzondere wijze gemengd, zal zeer welkom zijn op de Tentoonstelling en kan misschien als Curaçaosche Limonade nog een weg vinden naar Europa en Amerika.

Wil nu de Steenbakkerij van Bonaire hier nog een steenen muurtje omheenzetten, of minstens een sierlijken ingang er voor, dan zal het geheel een practisch, sierlijk en nuttig middelpunt zijn onzer Algemeene Tentoonstelling, waardig om bestemd te worden voor de Permanente.

Om dit plan uit te voeren, moeten reeds verschillende afdeelingen samenwerken en hebben vooreerst de handen al vol. Veel nieuws, wat zeer goed mogelijk is, moet beproefd, het oude verbeterd of meer algemeen gemaakt.

Dat men zich echter haaste om aan 't werk te gaan. Er blijft nog veel, zeer veel te doen, hetgeen blijken zal, als we een volgend maal met een overzicht over de Afdeelingen beginnen.

Ouderdomskenmerken bij het paard.

I.

Bij den aankoop van een paard let men, naast de meerdere of mindere geschiktheid voor den dienst, die het zal moeten verrichten, gewoonlijk op de volgende zaken: Uiterlijke vormen (Exterieur), uitwendige gebreken, het gaan en den ouderdom. Voor de juiste beoordeeling dezer vier punten is noodig een grondige kennis van het paard en voldoende practische ervaring. Wie dit mist, komt bij het koopen van een paard maar al te vaak bedrogen uit. 't Is algemeen bekend, dat er bij den paardenhandel vele ongerechtigheden geschieden, niet alleen van den kant der beroepshandelaars, maar ook wel van den kant van overigens eerlijke particulieren, die, wanneer ze een paard hebben verkocht, dat, wat betreft een of meer der bovengenoemde zaken een minderwaardig dier is, doch van welke minderwaardigheid de kooper zich bij den aankoop niet ging of kon overtuigen, hun geweten eenvoudig gerust stellen met de woorden: „Dan had hij (de kooper) maar beter uit zijne oogen moeten kijken." En de Rechter in Nederland oordeelt er ongeveer evenzoo over. Alle uitwendige gebreken zijn, wanneer ze later worden ontdekt en de kooper zijn geld mocht terugwenschen, *niet koopvernietigend*. Bij den handel is de verkooper *niet* verplicht den kooper vooraf daarop te wijzen, maar dient deze, zoo er uitwendige gebreken voorkomen, zich daarvan zelf vooraf te overtuigen. Kan hij dit niet en komt hij later bedrogen uit, wel, hij drage zelf de last van zijne onoplettendheid of onbekwaamheid. Geen wonder dus, dat bij den ijver, waarmede men zich in de laatste jaren ook in Nederland op de paardenfokkerij en houderij toelegt op het Programma van het Landbouwonderwijs het vak *paardenkennis* niet werd vergeten. Een onderdeel van dit vak is de ouderdomsbeoordeeling, iets, waarvan de kennis m. i. overal van nut is. Deze beoordeeling berust op verschillende kenmerken. Nu zou ik geenszins durven beweren, dat iemand, die al de zoogenaamde ouderdomskenmerken op zijn duimpje kent daardoor ook een alleszins goed ouderdomsbeoordeelaar is. Zeker niet, bij het aanleeren dezer kenmerken dient men zooveel mogelijk ook dat deel van het paardenlichaam waar men de voornaamste ouderdomskenmerken aantreft, nl. den mond met de tanden, voortdurend te raadplegen en om zoo te zeggen zich practisch op verschillende paardenmonden oefenen.

Aanschouwlijk onderwijs is ook hier als overal het meest aan te bevelen. In de volgende regelen wil ik trachten eenige aanwijzingen te geven omtrent genoemde kenmerken.

De meest betrouwbare ouderdomskenmerken verschaffen ons de snijtanden, vooral van den onder- of achterkaak. Onder- en bovenkaak (ook wel genoemd achter- en voorkaak) van 't paard bevatten hiervan ieder zes stuks, die boogvormig vóór in den mond zijn geplaatst. Hoeveel ouder het paard wordt, hoeveel meer die tandboog zich gaat strekken, en de snijtanden dus meer in eene rechte lijn komen te staan. De twee middelste dezer zes snijtanden worden gewoonlijk *de binnenste* of *grasbijters*, die ter zijde van deze gelegene de *middelste* en de twee buitenste de *hoektanden* genoemd.

Zooals algemeen bekend is wisselen de snijtanden van het paard. In zijn jeugd bezit het de zoogenaamde veulen- of melktanden, welke van lieverlede worden vervangen door de paarden- of blijvende snijtanden. De veulensnijtanden zijn klein en smal, terwijl de kroon door eene inkeeping duidelijk van den wortel is afgescheiden. De paarden- of blijvende snijtanden daarentegen bezitten geen inkeeping, de kroon is niet van den wortel afgescheiden, ze zijn sterk gekromd vooral aan de kroon, lang, breed, geelachtig, en schijnen aan de kroon van *voren* naar *achteren* en aan de wortels van *ter zijde* plat gedrukt.

Bij de geboorte bezit het veulen niet zelden reeds een paar melktanden, langzamerhand breken ook de andere door en na ongeveer een jaar is het veulen in 't bezit van alle melktanden. Na het tweede levensjaar worden de veulensnijtanden achtereenvolgens vervangen door de blijvende of paardensnijtanden. Deze blijvende tanden zijn steeds zeer duidelijk van de melktanden te onderscheiden. De wisseling geschiedt op de volgende wijze: de binnentanden komen uit met 2½ — 3 jaar, de middeltanden met 3½ — 4 jaar en de hoektanden met 4½ — 5 jaar. Bij een 3jarig paard ziet men dus in boven- en onderkaak, groote en breede, bijna nog niet afgesleten binnen paardentanden, terwijl de middel- en hoektanden kleine, sterk afgesleten melktanden zijn. Bij een vierjarig paard zijn voor- en achterrand van de binnenpaardentanden zichtbaar afgesleten, de middeltanden zien er uit als de binnentanden op driejarigen leeftijd en alleen de kleine hoektanden zijn nog over.

Curaçao, October 1903.

(Wordt vervolgd.)

G. B. DUSSEL.

ERRATUM.—In het artikeltje over *„De vermenigvuldiging van den Mango,"* voorkomende in N°. 1032 van dit blad, staat in regel 2 „officieele", *lees s. v. p.: officiël*, in regel 14 „private en publieke huizen", *lees s. v. p.: private en publieke tuinen.*

Wat er nog te doen overblijft.

Naar het schijnt heeft het slot onzer bemerking op de Troonrede hier en daar een minder gunstigen indruk gemaakt. Men was bevreesd, dat wij nu weer te veel hadden toegegeven door voornamelijk de aandacht der Regeering te willen vestigen op een spoedige, buitengewone, blijvende hulp in 't groot, alsof die kleine, voorbijgaande tegemoetkoming van 10,000 Gld. reeds voldoende was geweest. Wij zeiden wel het tegendeel, en herhaalden telkens wel bij de opsomming van al wat er gedaan was door het Gouvernement; wat is dit voor een geheel volk? Maar uit onze redeneering scheen het alsof wij toch tevreden waren. Waarom anders ineens overgesprongen op die buitengewone hulp in 't groot en waarom niet veeleer met een enkel woord aangegeven, *wat er nog te doen overblijft*, voor onmiddellijke hulp door het Gouvernement.

Wij willen deze tekortkoming zoo spoedig mogelijk herstellen en een kleine beschrijving geven van de groote ellende, welke *ook nu nog na de Gouvernementshulp geleden wordt.*

Er werden dagelijks beschuiten uitgedeeld aan de kinderen, die op school kwamen. Maar hoevelen konden niet naar school gaan uit volslagen gebrek aan voedsel en kleeding? Hoeveel kinderen zijn er nog niet in ieder district, die nimmer de school bezoeken? Aan hen werd dus volstrekt geen hulp verleend.

Wat is er gedaan voor de volwassenen, die werken willen maar het niet kunnen, omdat er geen werk is? Hun nood is niet gelenigd door aan een paar honderd anderen een weinig werk te verschaffen. Zeer velen van hen teeren uit, verliezen hun krachten, beloopen een sleepende ziek-

---

moeite koste, maar telkens weder uitging.

Vele oude inboorlingen getuigen eenpaarig, dat het in vroegere jaren veel meer op CURAÇAO heeft geregend dan thans, hetwelk zij aan het wegkappen der boomen, vooral aan die der *Mangrove* (op CURAÇAO Manglebosschen genaamd), voor het branden der kalk, toeschrijven. Echter strijdt dit met de geschiedenis van dit eiland, waaruit men ziet, dat men ten allen tijde over veelvuldige droogten heeft geklaagd; maar het is een algemeen aangenomen iets, dat men den ouden tijd veel gelukkiger beschouwt dan den tegenwoordigen; dat zulks echter in vele opzigten ook wel niet te betwijfelen zal vallen, betwist ik niet, maar men kan deze stelling ook te algemeen aannemen. Men neme hierbij in aanmerking, dat de drooge grond van CURAÇAO veel regen noodig heeft, om de oogsten wel te doen slagen, en dat men dus hier eene goede regenbui een stofje noemt.

Somtijds kan het op CURAÇAO regenen, alsof het met emmers uit den hemel gegoten wierd, waardoor dan ook wel wel eens algemeene ziekten ontstaan zijn; dien ten gevolge stroomt het water alsdan met eene verschrikkelijke kracht en gedruisch door de bergengten zeewaarts, en formeert breede diepe rooijen, verbreekt de sterkste dammen, en voert ontwortelde boomen en groote steenen met zich naar zee. Wanneer het zoo geregend heeft, dat het water van de bergen stroomt, noemen de verblijde inwoners zulks *rooi loop*, zeggende: "ik heb bij mij de *rooi loop* gehad." In het eerst vermeende ik, dat dit stroomende water door het ijzer oxyde rood geworden zijnde, *roode loop* beteekenende; echter komt deze benaming daardoor, dat de rooijen (van het Spaansche *Arroijo*, in het Duitsch *Bächlein*, wij zouden zeggen *regen* geulen) geloopen hebben, of het water zoo veelvuldig gevallen is, dat de grond het niet kunnende inslurpen, hetzelve afgestroomd is.

(Dl I. p. 209.) In de werkdadige beoefening van den landbouw vindt men hier twee groote hindernissen, zijnde, in de *eerste* plaats, een drooge en heuvelachtige grond met niet groote valleijen, die hier en daar slechts eenige vruchtbare plekken met teelaarde bevatten; en ten *tweede*, een niet minder nadeelig, voor geen verhelpen vatbaar kwaad is het hier altoos heerschende drooge klimaat en een verdorrende oostpassaat.......................................

....

(I. p. 213). Wat het tweede punt, het klimaat, betreft, beweren de ingezetenen van CURAÇAO, (2) dat dit in vroegere jaren niet zoo ongunstig zoude zijn geweest als het thans is, en beroepen zich op het rapport, dat VAN WALBEEK, omtrent hetzelve, uitgebracht heeft. — „Een Hollander, die uit *Brazilië* of uit zijn vaderland komt, (3) noemt zeker geene geroosterde vlakte, (zooals men hier thans vindt) eene schoone vallei. Ook hebben zij door de schoone valleijen, niet alleen verstaan de rooijen of hofjes, waarheen het water vloeit, en die zelfs in het drooge jaargetij vruchtbaar blijven, maar wel de vlakten in het algemeen, in tegenoverstelling der bergen."

„Doch het is niet alleen uit dit berigt, waar het schijnt, dat de droogten in vroegere jaren niet zoo aanhoudend geweest zijn, als in latere tijden, maar er bestaan nog meerdere bewijsgronden voor dit gevoelen. Men ziet in de oude koopbrieven van eenige tuinen, aan het binnenwater (Schottegat) gelegen, en die tegenwoordig al zeer droog zijn, dat dezelve toen vele waterkano's gehad hebben, om zoet water naar de stad te voeren, een bewijs, dat deze gronden voor dezen rijkelijk van water voorzien waren," (maar ook tevens, dat men in de stad of elders veel water behoevende was, terwijl voor de schepen in de haven, het water met eigene booten, althans tegenwoordig, wordt aangehaald.) (4). „Eene vrij aanzienlijke hoeveelheid katoen, dat eertijds jaarlijks te CURACAO is aangeplant geworden, pleit insgelijk voor het bestaan van menigvuldige regenvlagen." — (De katoenheester lijdt eerder door veelvuldige regens, dan door veelvuldige droogten, ofschoon zij ook door het laatste geheel versterven en verdorren kan.) (5)

[2] Hetgeen hier volgt, tusschen aanhalingsteekens geplaatst, zijn de weringen der ingezetenen van Curaçao, die de schrijver weergeeft. Tusschen haakjes voegt de schrijver telkens zijn eigen antwoorden op die beweringen daarachter. (*Noot A. E.*)

[3] JOHANNES VAN WALBEEK en PIERRE LE GRAND, die aan het hoofd gesteld waren over de Hollandsche vloot, die Curaçao in 1634 op de Spanjaarden veroverde, hadden beiden vroeger in *Brazilie* gediend. In zijn eerste rapport, dat *van Walbeek* aan de Bewindhebbers van de West-Ind. Comp. zond, schreef hij: „Het land is bergachtig, doch heeft ook vele schoone valeien." [*Noot A. E.*]

(4) Dit antwoord van *Teenstra* lost de bewering in geenen deele op. Want of dat water met de waterkano's van die plantages, of met de eigen booten der schepen aangevoerd werd, is vrij wel hetzelfde. Het bewijst in beide gevallen, dat die plantages putten met goed en veel drinkwater hadden. Ik voor mij geloof, dat de toestand op die tuinen onder dit opzicht betrekkelijk weinig veranderd is. Want het is algemeen bekend, dat het meeste water, dat zelfs in den drogen tijd in de stad verkocht wordt, juist van de plantages langs het Schottegat afkomstig is. (*Noot A. E.*)

(5) Dit komt overeen met hetgeen de Heer SLIJNGAARDE, de voormalige inspecteur van de Cultuur en Nijverheid in de kolonie Suriname op het Landbouw-Congres te Dordrecht in 1861 zeide, dat voor de katoencultuur het noodzakelijk is, het regenwater gelijkmatig te doen afvoeien om het gewas tegen verdrinking te behoeden. De kustlanden zijn zeker gunstig voor den katoenbouw, daar men hier meer dan in de binnenlanden op geregelde afwisseling van regen en droogte rekenen kan, terwijl de zeewind voor het katoen allernoodzakelijkst schijnt. Toch vond *Slijngaarde* ongeveer 120 uren landwaarts in het binnenland van Suriname op een *heuvelachtig* terrein 400 à 500 voeten boven de zeespiegel veel katoen, dat weelderig groeide. (*Noot A. E.*)

(Wordt vervolg.)

te of sterven jong. Waarom is dit jaar het sterftecijfer zoo sterk toegenomen, zonder dat er een eigenlijke ziekte heeft geheerscht? Het *gebrek* heeft hen weggemaaid.

Aan zieken en zwakken en ouden van dagen is onderstand verleend. Maar wat is 30 Gld. in de maand voor een district van ± 3000 menschen?

Hoeveel uren moesten die hongerenden niet gaan om een weinig voedsel machtig te worden bij den district-meester? De meesten echter moesten nog thuis blijven, omdat zij wegens zwakte den tocht niet konden ondernemen en ontvingen dus niets.

Men schijnt in Holland volstrekt niet te weten, hoeveel beesten hier bij gebrek aan voeder gestorven zijn. Maar wat hebben de arme planters niet opgeofferd voor het zoover kwam. De maïsstokken, die tot bedekking dienden van hun hut en magazijn, werden naar beneden gehaald om minstens den ezel in 't leven te houden, die hun koopwaren naar en van de stad moet voeren. En toch stierven de ezels. Waar halen nu die armen een 15 à 20 Gld. om zich na den planttijd weer een nieuw lastdier aan te schaffen? Wie geeft hun geld om hun allerellendigste hutten, nu open voor den regen, weer te herstellen en bewoonbaar te maken?

Dit alles en misschien nog veel meer eischt dringend om hulp en kan onmogelijk wachten, tot de menschen zich zelven er weer boven op werken door sparen en garen in den regentijd.

Indien in de Troonrede de woorden over Curaçao moesten te kennen geven, dat hier geen nood meer heerscht en geen gebrek, blijkt hieruit duidelijk en klaar, dat men in Holland niet het minste idée heeft van onze noodlijdende Kolonie.

Vraagt men verder, waarom er dan geen hongersnood heerscht en niet harder wordt geklaagd, dan zal het antwoord moeten wezen; omdat de Curaçaonaar heeft leeren lijden en door nood gedwongen met zeer weinig zich tevreden weet te stellen.

Bedenkt men verder, dat er van Gouvernementswege in de gewone omstandigheden LETTERLIJK NIETS voor de armen wordt gedaan, dan begrijpt men van zelf, dat door particuliere liefdadigheid ALLES gedragen moet worden. En op Curaçao wordt er veel gegeven door particulieren, ook door hen, die het minder missen kunnen.

Op deze voortdurende hulp, buiten het Gouvernement om, mag toch ook wel eens het licht vallen, dan zal men beter inzien, wat er nog voor het Gouvernement te doen overblijft.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke berichten.

† Donderdagmorgen 15 October is in het St. Martinus-gesticht overleden de Weleerw. Zuster MARIE SOFIE (WILHELMINA THERESIA LICHTE) te Soerabaya geboren den 9den Februari 1822. Uit Oost-Indië overgekomen naar Holland werd Zij opgenomen in de Congregatie van de Zusters van Liefde in het Moederhuis van Rozendaal en aldaar gekleed 18 April 1841, terwijl Zij een jaar later, 20 April 1842, hare plechtige beloften aflegde. Kort daarop vertrok Zij naar Curaçao, waar zij 16 November 1842 aankwam. Hare begaafdheden kon Zij slechts weinig jaren aan onze kolonie dienstbaar maken, daar al spoedig een hardnekkige zenuwziekte Haar het lesgeven belette. Kalm en zacht is Zij in den Heer ontslapen na godvruchtig de H. Sacramenten der stervenden ontvangen te hebben.

Vrijdagmorgen werd Zij op het R. K. Kerkhof begraven, nadat Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS in de kapel van het gesticht de plechtigheden had gedaan. R. I. P.

Katoen.

Op St. Martin, waar het gedurende September 166 mM. geregend heeft, is men op de laatste landbouwvergadering besloten katoen te gaan planten. De aanplanting is reeds begonnen op drie verschillende plaatsen door de groote planters, maar nu is er ook zaad uitgedeeld aan het volk. Naar men zegt, zijn eenige personen van plan een machine te koopen om de katoen van 't zaad te zuiveren. Bravo! Veel succès!

Pedro Rebecca.

„Maandagmorgen is deze veroordeelde voor het eerst in 't publiek te werk gesteld. Het volk scheen er op gewacht te hebben, want een groote menigte omringde hem dadelijk en bleef hem volgen het geheele uur, dat hij aan 't werk was.

Philadelphia Commercial Museum.

Het is den heer J. L. TH. HELDEWIER VIGNON gelukt, eene plaats in bovengemeld Museum te bekomen, ten einde producten, enz. dezer kolonie ten toon te stellen. Gaarne wil ZEd. zich belasten met het opzenden van monsters, die hem behoorlijk verpakt worden ter hand gesteld.

Aangezien de verzending met de brikken *Curaçao* en *G. B. Lockhart* plaats kunnen hebben, zullen de kosten zeer gering zijn.

Plantzaad.

Maandag ll. is met de *Philadelphia* een gedeelte van het bestelde plantzaad aangekomen. Hopen wij, dat spoedig de rest volge, opdat het volk weldra aan 't planten kunne gaan.

Koloniale Raad.

De Gouverneur heeft een nieuw ontwerp-verordening ingediend tot herziening van het gewijzigde reglement op den in-, door- en uitvoer van koopmanschappen voor het eiland Curaçao, etc.

Het tweede lid van art. 2 van de verordening van 28 Juli — 20 December 1881 luidde aldus:

„De doorvoer is vrij van regten."

Nu wordt voorgesteld hieraan toe te voegen:

„Goederen, aangebracht met het „uitsluitend doel om voor uitvoer te „worden verkocht, worden beschouwd „als voor doorvoer bestemde arti„kelen in den zin van deze verorde„ning. Op die goederen zijn de bepa„lingen op den invoer van toepas„sing, ingeval de uitvoer er van niet „plaats vindt."

Art. 23 echter zegt:

„Voor doorvoer opgegeven goederen kunnen in den handel gebragt worden. Op zoodanige goederen zijn de bepalingen op den invoer van toepassing." In verband nu met de omstandigheid, dat goederen, die hier verkocht en geleverd worden, geacht moeten worden in den handel te zijn gebracht, gaf dit aanleiding tot twijfel of bijv. steenkool, die hier verkocht en geleverd wordt, alzoo in den handel is gebracht (zooals het geval is met steenkool, welke aan schepen wordt geleverd) naar den zin der verordening als een doorvoerartikel mag worden beschouwd, d. i. of zij mag worden uitgevoerd zonder dat het invoerrecht daarop geheven is. Dezelfde vraag doet zich ook voor ten opzichte van andere artikelen (in het bijzonder tabak en sigaretten), die hier worden verkocht, maar naar elders vervoerd. Ook deze goederen worden opgegeven als voor doorvoer bestemd, zoodat ook ten opzichte daarvan de besproken twijfel zich voordoet.

Het aangeboden ontwerp heeft ten doel den gerezen twijfel weg te nemen. (*M. v. T.*)

Van harte juichen wij elk plan toe, dat tot doel heeft den transito-handel zooveel mogelijk vrij te maken, opdat deze meer toeneme en zich uitbreide. Echter meenen wij, dat toch ook wel eenige contrôle van het Gouvernement mag waken om bedrog te voorkomen en nadeel voor de schatkist te weren. Door verzegeling van het magazijn, het bewaren in Gouvernements-depôt of door een eenvoudig merk, naar gelang de waren zijn, is deze contrôle gemakkelijk uit te voeren, zonder dat de handel schade lijdt.

Onderscheiding.

Wij lazen reeds in *De Maasbode* van 22 September het volgende bericht:

Aan jhr. J. O. DE JONG VAN BEEK EN DONK, gouverneur van Curaçao, is vergunning verleend tot het aannemen van het ridderkruis 2e kl. met de ster, der Kroonorde van Pruisen.

Gisteravond werd dit bericht door *De Curaçaosche Courant* bevestigd.

Doktersnood.

In de kolonie Curaçao, is op het eiland Saba de betrekking van gouvernements-geneeskundige vacant.

Aan uitzending uit Nederland naar Curaçao voor dat ambt is verbonden een jaarwedde van f 2500 en f 200 voor fouragegelden, met het recht ook particuliere praktijk uit te oefenen. Nadere bijzonderheden in Stct. no. 220.

Waar blijft Bonaire?

Op al de eilanden worden toebereidselen gemaakt voor de aanstaande koloniale Tentoonstelling. Van Aruba vernamen wij het een en ander, ook van St. Eustatius, Saba en St. Martin. Waar blijft Bonaire? Voorloopig willen wij reeds de aandacht vestigen op den scheepsbouw, steenbakkerij, ezelfokkerij en zoutpannen. Kan van die groote hoeveelheid caret, verleden weer gewonnen, ook niet iets voor de Tentoonstelling vervaardigd worden?

Posterij.

De met den Nederlandschen paketschoener *Gouverneur van den Brandhof* naar St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba te verzenden brievenmalen worden Dinsdag den 20sten dezer om 5 P. M. gesloten.

Landbouwkundige.

De heer R. H. RIJKENS heeft zich reeds in verbinding gesteld met de „Curaçaosche Maatschappij". Met het Bestuur is ZEd. al eens uitgereden en heeft o. a. Groot St. Joris bezocht, dat een buitengewoon goeden indruk op hem maakte. Ook werd er druk en lang vergaderd, om den heer RIJKENS goed, degelijk in te lichten en zijn raadgevingen te vernemen. Spoedig zal het publiek hier meer van hooren.

Venezuela.

De Mogendheden hebben formeel hare eischen van schadevergoeding bij Venezuela ingediend.

Die bedragen (in dollars van de Ver. Staten 10,900,000; voor Engeland 2,500,000; voor Frankrijk 16,040,000; voor Italië 8,300,000; voor Duitschland 1,417,309; voor België 3,093,800; voor Spanje 600,000; voor Mexico 500,000; voor Nederland 1,048,457 en voor Zweden 200,000.

Nederland.

Navordering bij de Vermogensbelasting.

Het Voorloopig Verslag der Tweede kamer over het ontwerp tot aanvulling der wet op de Vermogensbelasting, wettigt de veronderstelling, dat dit ontwerp een meerderheid vinden zal, wanneer het in openbare behandeling komt. „Algemeen vond het instemming," dus vangt het V. V. aan, „dat, waar met zekerheid is aan te nemen, dat de wet op de vermogensbelasting op vrij ruime schaal ontdoken en dientengevolge de schatkist jaarlijks voor een aanzienlijk bedrag benadeeld wordt, terwijl tegenover deze neiging tot fraudeeren de administratie vrijwel machteloos staat, door de regeering een voorstel wordt gedaan, om door wettelijke voorziening het doen van onware aangiften voor die belasting tegen te gaan."

Bovenstaand is wel een krachtige bevestiging voor de meening van den K. R., dat de nieuwe inkomstenbelasting de draagkracht der kolonie niet zuiver aan zal geven.

Buitenland.

Engeland.—Chamberlain heeft zijn ontslag gevraagd, maar Chamberlain niet alleen. Met hem zijn ook heengegaan zijn heftigste antipoden, de ultra-vrijhandelaren Ritchie en Hamilton. De brochure van lord Balfour, den premier, is dus goed begrepen. Het kabinet gaat met zijn leider den gulden middenweg. Het laat den vrijhandel los, maar alleen, om, zooals lord Balfour het uitdrukt, den weg van onderhandelen in te slaan en wil dus niets hooren van Chamberlains belastingen op voedingsmiddelen noch van diens differentieelen rechten, d. i. van een bevoorrechte behandeling der koloniën tegenover andere rijken. Maar krijgt Balfour zijn zin, dan gaat Engeland invoerrechten heffen van allen en voor allen, concessies tegenover concessies doen. Het wil dus iets hebben te geven, waar het ontvangt.

Wat zal er nu gebeuren? Zal lord Balfour het Kabinet aanvullen en de drie, die heengingen vervangen, of acht hij den tijd gekozen voor een beroep op het volk? In dit geval staan

de zaken voor de regeering er niet bijzonder gunstig voor.

Zij leed nog een nederlaag bij een verkiezing in het district Standrew. De tegenwoordige afgevaardigde Anstruther, unionist, moest aftreden na zijn benoeming tot directeur van de Suez-Kanaal Maatschappij. Ellice, de liberale candidaat, werd gekozen met 1324 stemmen; op den unionist, majoors Thomson, waren 1288 stemmen uitgebracht.

Maar misschien wijzigt zich de openbare meening na Chamberlain's heengaan, al blijft diens zoon Arthur Chamberlain in het Kabinet.

Oostenrijk. — Men beweert thans weer dat graaf Andrassy met de vorming van een Kabinet door Frans Jozef, als Koning van Hongarije, zou worden belast. Hij zou te dien einde naar Weenen zijn ontboden. De partijen zouden van den anderen kant in overleg zijn, om tot een vergelijk te komen.

De correspondent van de „N. Rott. Crt," te Budapesth deelt omtrent de crisis nog hetvolgende mede:

De Koning heeft aan de politici, die bij hem verschenen, verzocht zijne onveranderlijke inzichten aan de liberale partij mede te deelen, en deze daarover in eene algemeene vergadering te laten beraadslagen, opdat, — wanneer dan deze overwegende meerderheid van den Rijksdag ook harerzijds de concessies, die de Kroon genegen is te verleenen, als voldoende goedkeurt, de nieuwe minister-president de zekerheid hebbe dat hij op de ondersteuning der partij kan rekenen. Deze handelwijze heeft zeker het groote voordeel, dat gebeurtenissen zooals die, welke onder het kabinet-Khuen plaats hadden, niet meer kunnen voorkomen, — dat immers eigenlijk wegens de oneenigheid in de liberale partij zijn ontslag moest nemen—omdat de statuten van alle politieke partijen in Hongarije de nadrukkelijke bepaling bevatten, dat besluiten der algemeene vergaderingen voor alle leden streng bindend zijn. Het gevaar, daaraan verbonden, en dat ook de oorzaak was waarom de aanvoerders der partij de poging van enkele leden, om op eene algemeene vergadering over de militaire eischen der oppositie te beraadslagen, met kracht bestreden, bestaat daarin, dat de partij zich in dit geval bindt, zonder te weten wie in de toekomst de man zal zijn die als minister-president aan het hoofd der liberalen zal komen te staan. Dit bezwaar werd dan ook van verschillende zijden in de vertrouwelijke besprekingen, die over dit onderwerp in de liberale clubs plaats hadden, te berde gebracht, waarop evenwel door minister Lukacs geantwoord werd, dat men zeker kan zijn dat de koning een man benoemen zal dien de natie wenscht, wanneer het volk bij monde van een zoo groot aantal afgevaardigden het bewijs levert dat tusschen kroon en hem geen verschillen bestaan. Dat deze man alleen dr. Wecherle kon zijn, was voor alle toehoorders duidelijk. En terwijl Lukacs op deze wijze in een hoek van de groote conversatiezaal der liberale club uiteenzette hoe dringend noodig het was dat alle leden der partij tot eene overeenkomst kwamen, en ook meedeedeelde dat hij alleen voor de eervolle opdracht des Konings bedankt had omdat hij overtuigd was dat hij, die reeds onder verschillende ministeries de oppositie bestreden en haar ook dikwijls gevoelige nederlagen toegebracht had, niet de geschikte persoon was om verzoenend op te treden, hadden zich de overige afgevaardigden in groepen om graaf Tisza, graaf Andrassy en Hieronymi verzameld, die ook door den Koning ontvangen waren, en nu daarvan verslag gaven.

Vooral graaf Tisza, de levendigste dezer drie politici, wenschte de vroegere nationale partij ernstig onder het oog te brengen, dat de concessies, die de Koning verleenen wil, alles omvatten waarvoor deze partij gedurende 25 jaren als opposities getreden heeft, daar de Hongaarsche commondo's door haar nooit verlangd werden. De liberale partij in haar geheel moest tevreden zijn met hetgeen de Kroon thans aanbood en bedenken dat anders eene botsing tusschen de Kroon en het volk onvermijdelijk werd, waarbij kruit en lood en de galg te pas konden komen. Met minder krasse woorden waren ook Andrassy en Hieronymi bezig de hen omringende collega's op den grooten ernst van den toestand te wijzen, en tot eendracht aan te manen.

Het gevolg dezer besprekingen was dat de partij besloot, zoo spoedig mogelijk, en waarschijnlijk reeds Dinsdag, eene algemeene vergadering te beleggen om op deze wijze den Koning te bewijzen dat hare eischen niet verder gaan dan de Kroon geneigd is, in te willigen. Door alle invloedrijke mannen der partij wordt nu met kracht gewerkt om eenstemmigheid te verkrijgen.

—De Keizer van Oostenrijk heeft het thans duidelijk uitgesproken, dat ten aanzien van de eenheid van het Oostenrijksch-Hongaarsche leger geen concessies van hem zijn te wachten. Z. M. vaardigde een dagorder uit voor het leger, waarin hij met den grootsten lof gewaagt van de geoefendheid, het weerstandsvermogen en de capaciteiten van het corps Hongaarsche landweer, om dan voort te gaan:

„Hoe meer vertrouwen ik heb in de waarde van mijn leger, in zijn toewijding en de eensgezinde samenwerking van al zijne onderdeelen, des te meer moet ik en wil ik de bestaande en beproefde toestanden handhaven.

Van zekere zijde, welke niet de hooge taak kent, die het leger heeft te vervullen tot heil van beide deelen van de monarchie, zijn wenschen kenbaar gemaakt, welker vervulling de kracht en de eenheid van de monarchie in gevaar zouden kunnen brengen. Ik wensch dat het leger weet dat ik nooit afstand zal doen van de rechten, die mij gewaarborgd zijn als opperbevelhebber.

Eén en vereenigd zooals het leger thans is, moet het blijven: de kracht en de verdediging der monarchie tegen welken vijand ook.

Getrouw aan den eed zal het geheele leger, dat deelgenomen heeft aan de manoeuvres, blijven bewandelen den ernstigen weg, zijn plicht vervullend, doordrongen van dien geest van eenheid, die het nationale karakter van elk volk respecteert, doch alle verschillen op zijde zal schuiven ter wille van het algemeen welzijn".

Men weet nu in Hongarije, waaraan men toe is.

Macedonie.—De toestand in het Oosten begint steeds meer te spannen.

De Duitsche diplomatieke vertegenwoordiger te Sofia richtte een nota tot de Bulgaarsche regeering, waarin, in aansluiting met de verklaringen afgelegd door Rusland en Oostenrijk, betoogd wordt dat Bulgarije niet moet hopen op hulp van wien ook, wanneer het in oorlog komt met Turkije.

Verder zegt deze nota, dat op de invoering van het Oostenrijksch-Russische hervormingsplan krachtig zal aangedrongen worden door den Oostenrijkschen gezant, alleen dan echter wanneer Bulgarije kalm blijft. Is dit vorstendom niet in staat den benden te beletten de grenzen over te trekken, dan zullen Oostenrijk en Rusland rekening houden met de onmacht om deze taak te volbrengen. Turkije maakt gebruik van zijn rechten, wanneer het zijn grongebied verdedigt tegen invallen van vreemden, en de binnenlandsche rust handhaaft.

Te Sofia stoort men zich echter hieraan niet. Men gaat er door, alles voor den oorlog gereed te maken. Volgens de „Liberté" werd zelfs reeds tot mobilisatie van het Bulgaarsche leger besloten en zijn alle officieren, die in het buitenland studeeren, teruggeroepen.

Naar aanleiding dezer mobilisatie, deed de Turksche oppercommissaris te Sofia, in opdracht van de Porte, de Bulgaarsche regeering weten, dat de maatregel een slechten indruk gemaakt had, en dat wanneer de mobilisatie gehandhaafd bleef, Turkije haar zou beschouwen als een tot de Porte gerichte uitdaging.

De Bulgaarsche minister-president Petroff antwoordde, dat de mobilisatie geen offensief doch een zuiver defensief karakter heeft. Het schijnt echter, dat het Kabinet door de bevolking tot elken prijs naar den oorlog wordt gedwongen. De tegenwoordige regeering heeft haar populariteit al op spel gezet, om den vrede te bewaren, doch er is geen enkele staatsman te vinden die een Kabinet zou willen vormen zonder tot den oorlog te kunnen overgaan.

De correspondent van de „Frankf. Ztg." verkreeg van goed ingelichte zijde over de houding op dit oogenblik in officieele kringen aangenomen tegenover de gebeurtenissen in Macedonië, de volgende oprecht en ernstig op te vatten verklaring:

„Wij zijn vredelievend en niet oorlogzuchtig, maar wij kunnen niet met gekruiste armen blijven toezien wat daar ginds geschiedt. Indien de wreedheden voortduren en Europa de Turken niet dwingt daarmede te eindigen, dan moeten wij onze vredelievende houding opgeven, al zouden wij van te voren weten, dat ons een nederlaag wacht."

In Turkije is men niet miet minder begeerig, de Bulgaren te lijf te gaan.

Het is slechts een quaestie van tijd, hoe lang de Sultan weerstand zal kunnen bieden aan de wenschen van deze oorlogspartij. Als teekende bijzonderheid kan gemeld worden, dat de Sultan bij een juwelier te Konstantinopel drie honderd zilveren vlaggetjes bestelde, welke gewoonlijk gebruikt worden om de positie en beweging van troepen op oorlogskaarten aan te geven.

De „St. James Gazette" is in staat te verklaren dat Rusland en Oostenrijk nieuwe voorstellen deden toekomen aan Engeland, welke, wanneer zij aangenomen worden, naar gehoopt wordt, de rust in Macedonië zullen herstellen.

De bedoeling zou zijn Turkije zoo spoedig mogelijk te dwingen tot invoering der hervormingen.

Advertentien.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van den 3den Januari 1902 t/m den 30sten Juni 1902, onder N°. 7362 M t/m N°. 3218 O zal plaats hebben op DONDERDAG den 22st October a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde intesten.

Curaçao, den 18den October 1903.

De Voorzitter,

A. JESURUN.

ANUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DJAMANTA koe tin placa fiá ariba nan na *Spaar- en Beleenbank*, esta esnan for di 3 di Januari 1902 té 30 di Juni 1902 bao di No. 7362 M, té No. 3218 O lo toema lugar, dia HUEBES 22 di October i dia Huebesnan, koe ta sigi.

Ta jama interesádonan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 15 di October 1903.

President.

A. JESURUN.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.